

Fimmtudaginn 21. nóvember 1996.

Nr. 305/1995.

Vigfús Guðbrandsson

(Gunnlaugur Þórðarson hrl.)

gegn

Dr. Bruhn Pharma &

Kosmetika Vertriebsgesellschaft mbH

(Kjartan Ragnars hrl.)

Skuldamál. Frávísun máls að hluta frá Hæstarétti.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Markús Sigurbjörnsson og Gunnlaugur Claessen og Jónatan Þórmundsson prófessor.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 14. september 1995 og krefst sýknu af kröfum stefnda. Þá krefst áfrýjandi málskostnaðar úr hendi stefnda í héraði og fyrir Hæstarétti og „að lögmaður stefnda verði persónulega gerður ábyrgur fyrir greiðslu málskostnaðar ásamt stefnda“. Loks krefst áfrýjandi þess, að fellt verði úr gildi fjárnám, sem gert var 10. júlí 1995 í fasteign hans, Vinaminni að Vatnsendabletti 78 í Kópavogi.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Eftir að héraðsdómur var kveðinn upp, hafa að kröfu áfrýjanda verið teknar munnlegar skýrslur fyrir dómi af vitnunum Karli Jónssyni og Jónasi Jóni Hallssyni, en auk þess gaf áfrýjandi sjálfur munnlega skýrslu. Hefur endurrit þessara skýrslna verið lagt fyrir Hæstarétt auk nokkurra annarra nýrra gagna.

I.

Krafa um ógildingu fjárnáms getur ekki sætt meðferð fyrir dómi á annan hátt en eftir reglum 15. kafla laga nr. 90/1989 um aðför. Verður kröfu áfrýjanda þessa efnis þegar af þeirri ástæðu vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.

II.

Meðal málskjala er tilkynning til firmaskrár Kópavogs 15. október 1991, sem undirrituð er af áfrýjanda. Þar segir, að hann hafi

þann dag tekið við rekstri J. G.-heildverslunar og muni reka hana með ótakmarkaðri ábyrgð. Séu allar skuldbindingar í nafni fyrri eiganda sér óviðkomandi, og gildi ábyrgð sín aðeins frá og með þeim degi að telja.

Rekstur fyrirtækisins hafði fram til þess tíma verið á hendi Jóns Guðmundssonar, sem sendi einnig tilkynningu til firmaskrár Kópavogs 15. október 1991. Kom þar fram, að hann hefði hætt rekstri fyrirtækisins, og væru skuldbindingar þess honum óviðkomandi frá og með þeim degi. Jón lést skömmu síðar. Fyrirtækið hafði um nokkurt skeið átt viðskipti við stefnda, og héldu þau áfram, eftir að áfrýjandi og Jón Guðmundsson sendu þær tilkynningar, sem áður var getið. Með tilkynningu 10. maí 1992 óskaði áfrýjandi eftir því, að firmað J. G.-heildverslun yrði afmáð úr firmaskrá, og var það gert 2. júní sama ár. Í tilkynningunni segir meðal annars, að hann hafi hætt afskiptum af firmanu og engar skuldbindingar orðið til í sínu nafni vegna firmans á tímabilinu eftir 15. október 1991. Í málflutningi fyrir Hæstarétti var þó lýst yfir því af hálfu áfrýjanda, að hann skoraðist ekki undan skuldbindingum í nafni þess firma til ársloka 1992.

Þrátt fyrir efni upphaflegrar tilkynningar sinnar til firmaskrár heldur áfrýjandi því fram, að mál hafi ekki gengið eftir með þeim hætti, sem til hafi staðið. Ætlunin hafi verið sú, að Karl Jónsson, sonur áðurnefnds Jóns Guðmundssonar, myndi aðstoða áfrýjanda við reksturinn, meðal annars í samskiptum við erlenda viðskiptamenn. Í raun hafi Karl ráðskast með málefni fyrirtækisins með ýmsum þeim hætti, sem honum hafi verið með öllu óheimill. Meðal annars hafi Karl án heimildar pantað vörur frá stefnda í nafni fyrirtækisins „V. G.-heildverslun“, sem enga stoð hafi haft í raunveruleikanum. Hafi tilgangurinn augljóslega verið sá að binda áfrýjanda við þau innkaup gagnvart stefnda, þótt Karl hafi einnig viðurkennt fyrir dómi, að hann hafi ekki ætlað áfrýjanda annað hlutverk en að vera „leppur“ fyrir sig í þessum rekstri um sinn. Hafi áfrýjanda ekki orðið þetta ljóst fyrr en allnokkru síðar. Verður málalítilbúnaður áfrýjanda skilinn svo, að hann telji nefndan Karl enga heimild hafa haft til þessara ráðstafana í nafni áfrýjanda. Hann vefengir auk þess, að tilteknaðar vörutegundir hafi verið leystar úr tolli og komið

inn í rekstur fyrirtækisins. Áfrýjandi staðhæfir jafnframt, að allar vörur, sem hann hafi fengið frá stefnda, séu greiddar.

Meðal gagna málsins er skrifleg aðilaskýrsla áfrýjanda 9. janúar 1995. Er þar einkum greint frá samskiptum hans við Karl Jónsson um rekstur heildverslunarinnar. Segist áfrýjandi þar meðal annars hafa fengið „virðisaukaskattsnúmer í nóvember 1991 á eigið nafn og hafði minn rekstur þannig . . . Karl aðstoðaði mig og annaðist m. a. samskipti við Dr. Bruhn, og ég treysti honum algerlega. Hann annaðist greiðslur, innheimtur og annað, vegna þess að ég bjóst við því, að við myndum byrja rekstur saman og að hann legði fram fé í fyrirtækið. Kristjana Albertsdóttir, sem hafði unnið fyrir heildverslun Jóns, föður Karls, fór að vinna á mínum vegum og tók út vörur og seldi“.

Í ljósi þessarar yfirlýsingar áfrýjanda og samkvæmt meginreglu 45. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála verður lagt til grundvallar dómi, að Karl hafi haft umboð áfrýjanda til að binda hann við innkaup frá stefnda. Fyrir liggur, að Karl annaðist þau innkaup, sem í máli þessu ræðir, í nafni áfrýjanda. Ágreiningur áfrýjanda við Karl Jónsson eða aðra, sem aðstoðuðu hann við rekstur fyrirtækisins, er hins vegar ekki til úrlausnar í málinu.

III.

Stefndi krefur áfrýjanda í máli þessu um greiðslu vegna vorkaupa hins síðarnefnda árið 1992. Hefur hann lagt fram sex reikninga, sem dagsettir eru á tímabilinu frá febrúar til desember á því ári, samtals að fjárhæð 47.459,58 þýsk mörk.

Í öllum sex reikningum stefnda er tekið fram, að þá skuli greiða innan 45 daga. Verður ekki annað ráðið en vörurnar hafi staðið áfrýjanda til boða, þegar er þær höfðu borist til landsins. Mátti stefndi treysta því, að áfrýjandi greiddi fyrir vörur, sem pantaðar voru í hans nafni. Breytir engu um skyldur hans í því efni, þótt vörurnar hafi verið settar í tollvöruheymislu og áfrýjanda með því gert kleift að leysa þær úr tolli eftir hentugleikum. Sú staðhæfing áfrýjanda er jafnframt ósönnuð, að hann hafi ekki fengið í hendur allan þann varning, sem leystur var úr tolli.

IV.

Í yfirliti stefnda um út gefna reikninga, dagsettu 18. janúar 1993, koma einnig fyrir þrír aðrir reikningar, sem hann virðist telja áfrýjanda skylt að greiða. Hinn elsti þeirra er sagður vera frá 21. maí 1991, að fjárhæð 23.000 þýsk mörk. Hinir tveir eru sagðir dagsettir 30. janúar 1992, að fjárhæð 154 og 1.375 þýsk mörk. Hefur stefndi í málalilbúnaði sínum talið heimilt að láta greiðslur, sem borist hafa frá áfrýjanda, ganga upp í reikningana, þar á meðal reikninginn frá 21. maí 1991. Sýnist það reist á því, að áfrýjandi hafi í raun nýtt þann varning, sem reikningurinn laut að, er hann tók við rekstri fyrirtækisins í október á sama ári.

Síðastgreindir þrír reikningar hafa ekki verið lagðir fram í málinu, og er því meðal annars óupplýst, á hvern þeir hljóða. Þegar af þeirri ástæðu hefur stefndi ekki sýnt fram á, að áfrýjanda sé skylt að greiða þá. Koma kröfur stefnda á hendur áfrýjanda, sem styðjast við þessa þrjá reikninga, því ekki til álita umfram það, sem greinir í V. kafla hér á eftir.

V.

Stefndi hefur lagt fram yfirlit, dagsett 18. janúar 1993, yfir greiðslur áfrýjanda vegna vörukaupa. Samkvæmt því hefur áfrýjandi innt af hendi með ellefu greiðslum samtals 35.145,50 þýsk mörk vegna viðskipta sinna við stefnda. Sætir sú fjárhæð ekki mótmælum.

Tvær fyrstu greiðslur stefnda eru samtals að fjárhæð 13.645,50 þýsk mörk. Þær eru inntar af hendi fyrir dagsetningu hins elsta þeirra reikninga, sem fram eru lagðir í málinu. Heldur áfrýjandi fram, að um sé að ræða fyrirframgreiðslu fyrir vörur. Gegn mótmælum stefnda telst sú staðhæfing ósönnuð. Eins og málið liggur fyrir, verða þessar greiðslur skýrðar með því, að áfrýjandi hafi með þessu viðurkennt að hafa í reynd notað í rekstri sínum hluta þess varnings, sem reikningar frá 21. maí 1991 og 30. janúar 1992 tóku til.

Samkvæmt þessu ber áfrýjanda að greiða heildarfjárhæð þeirra reikninga, sem á hann hljóða og lagðir hafa verið fram í málinu, að frádregnum þeim níu greiðslum, sem hann stóð skil á, eftir að reikningar stefnda voru útbúnir, samtals 21.500 þýsk mörk. Er skuld áfrýjanda samkvæmt því 25.959,58 þýsk mörk. Verður áfrýjanda gert að greiða þá fjárhæð með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla

vaxtalaga nr. 25/1987, eins og þeir hafa verið ákveðnir samkvæmt 11. gr. laganna fyrir peningakröfur í erlendri mynt, svo sem nánar segir í dómsorði, en áfrýjandi hefur ekki mótmælt sérstaklega upphafstíma dráttarvaxta. Þá verður áfrýjanda gert að greiða málskostnað, sem ákveðinn verður sameiginlega í héraði og fyrir Hæstarétti, eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð:

Áfrýjandi, Vigfús Guðbrandsson, greiði stefnda, Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika Vertriebsgesellschaft mbH, 25.959,58 þýsk mörk með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 af 15.445 þýskum mörkum frá 24. febrúar 1992 til 25. sama mánaðar, af 10.945 þýskum mörkum frá þeim degi til 26. maí sama ár, af 6.945 þýskum mörkum frá þeim degi til 29. sama mánaðar, af 19.145 þýskum mörkum frá þeim degi til 17. júní sama ár, af 16.145 þýskum mörkum frá þeim degi til 25. sama mánaðar, af 26.831,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 22. júlí sama ár, af 24.031,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 30. sama mánaðar, af 28.019,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 12. október sama ár, af 26.519,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 20. sama mánaðar, af 25.019,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 12. nóvember sama ár, af 23.319,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 25. nóvember sama ár, af 27.919,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 18. desember sama ár, af 26.669,50 þýskum mörkum frá þeim degi til 30. sama mánaðar, af 27.209,58 þýskum mörkum frá þeim degi til 5. janúar 1993, en af 25.959,58 þýskum mörkum frá þeim degi til greiðsludags.

Áfrýjandi greiði stefnda 350.000 krónur samtals í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 23. júní 1995.

Mál þetta, sem dómtekið var 10. apríl sl. og síðan endurupptekið og dómtekið að nýju 8. júní sl., er höfðað af Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika

Vertriebsgesellschaft mbH, Calenberger Strasse 15, D-3017, Pattensen, Þýskalandi, gegn Vigfúsi Guðbrandssyni, Búlandi 16, Reykjavík.

Dómkröfur.

Aðalsök.

Dómkröfur aðalstefnanda eru þær, að aðalstefndi verði dæmdur til að greiða aðalstefnanda DEM 36.843,08 auk dráttarvaxta samkv. III. kafla laga nr. 25/1987 sem hér segir: af DEM 4.828,50 frá 24. febrúar 1992 til 29. maí 1992, af DEM 17.028,50 frá 29. maí 1992 til 25. júní 1992, af DEM 27.715,00 frá 25. júní 1992 til 30. júlí 1992, af DEM 31.703,00 frá 30. júlí 1992 til 25. nóvember 1992, af DEM 36.303,00 frá 25. nóvember 1992 til 30. desember 1992, en af DEM 36.843,08 frá 30. desember 1992 til greiðsludags. Jafnframt krefst aðalstefnandi málskostnaðar úr hendi aðalstefnda að mati dómsins.

Dómkröfur aðalstefnda eru aðallega þær, að hann verði sýknaður af kröfum stefnanda. Jafnframt krefst stefndi málskostnaðar úr hendi stefnanda að mati dómsins eða samkvæmt fram lögðum reikningi, til vara, að hann verði sýknaður af kröfum stefnanda nema vegna þeirra sendinga, sem hann sannanlega hefur pantað og tekið á móti og ekki greitt. Jafnframt krefst aðalstefndi málskostnaðar úr hendi stefnanda að mati dómsins eða samkvæmt fram lögðum reikningi.

Gagnsök.

Dómkröfur gagnstefnanda eru þær, að aðalstefnanda verði gert að endurgreiða ofgreitt fé, samtals að fjárhæð DEM 15.695,35, samkvæmt dskj. nr. 31 í aðalsök, sem gagnstefnandi hefur ofgreitt, ásamt dráttarvöxtum skv. III. kafla laga nr. 25/1987 af allri fjárhæðinni frá 16. maí 1994, sem er mánuði eftir, að gagnstefnandi krafðist fyrst endurgreiðslu, sbr. dskj. nr. 14 í aðalsök.

Jafnframt er krafist málskostnaðar úr hendi aðalstefnanda að mati dómsins eða skv. fram lögðum reikningi.

Dómkröfur gagnstefnda eru þær aðallega, að gagnsökinni verði vísað frá dómi, en til vara, að gagnstefndi verði sýknaður af öllum kröfum gagnstefnanda. Jafnframt er krafist málskostnaðar úr hendi gagnstefnanda að mati dómsins.

Málavextir, málsástæður og lagarök.

Aðalsök.

Kröfur sínar í aðalsök styður aðalstefnandi sex reikningum, nr. 20513, útg. 24. febrúar 1992, að fjárhæð DEM 15.445,00, eftirstöðvar DEM 4.828,50 (sic), nr. 21661, útg. 29. maí 1992, að fjárhæð DEM 12.200,00, nr.

21914, útg. 25. júní 1992, að fjárhæð DEM 10.686,50, nr. 22133, útg. 30. júlí 1992, að fjárhæð DEM 3.998,00, nr. 23000, útg. 25. nóvember 1992, að fjárhæð DEM 4.600,00, og nr. 23240, útg. 30. desember 1992, að fjárhæð DEM 540,08. Reikningana kveður aðalstefnandi til komna vegna vörukaupa aðalstefnda vegna einkafirma hans, V. G.-heildverslunar, hjá aðalstefnanda, en aðalstefndi hafi leyst út vörur samkvæmt reikningum úr tollvörugeymslunni í Hafnarfirði. Reikningarnir hafi allir verið sendir aðalstefnda á útgáfudegi, en hann hafi ekki greitt þá þrátt fyrir ítrekaðar innheimtutilraunir, og sé aðalstefnanda því nauðsynlegt að höfða mál þetta.

Aðalstefnandi reisir dómkröfur sínar í máli þessu á reglum kröfu- og samningsréttar um greiðsluskyldu og skuldbindingargildi samninga.

Aðalstefndi kveður málsatvik vera þau, að með tilkynningu til firmaskár Kópavogs, dags. 15. október 1991, hafi hann lýst yfir, að hann hafi tekið við rekstri J. G.-heildverslunar, kt. 560186-1699, og að allar skuldbindingar í nafni heildverslunarinnar og fyrri eiganda væru sér óviðkomandi og að ábyrgð sín gildi aðeins frá og með 15. október 1991. Vottar hafi verið Guðrún Karlsdóttir, kt. 070224-2679, og Karl Jónsson, kt. 031043-3369. Karl sé sonur Jóns Guðmundssonar heitins, eiganda J. G.-heildverslunar, sem þá var, en hann lést 1. nóvember 1991, og sé Guðrún dóttir Karls. Samanber dómskjal nr. 7.

Með tilkynningu til firmaskrár Kópavogs, dags. 15. október 1991, hafi Jón heitinn Guðmundsson, eigandi J. G.-heildverslunar, lýst yfir, að hann hefði hætt rekstri hennar og að skuldbindingar heildverslunarinnar væru sér óviðkomandi frá og með 15. október 1991, sbr. dskj. nr. 8. Vottar á þessu skjali séu hinir sömu og á dómskjali nr. 7.

Hinn 21. nóvember 1991 sé heildverslun Vigfúsar Guðbrandssonar skráð hjá ríkisskattstjóra með virðisaukaskattsnúmer, sbr. dskj. nr. 11 (sic, fram lagt skjal er nr. 10).

Með tilkynningu til firmaskrár Kópavogs, dags. 10. maí 1992, hafi aðalstefndi lýst yfir, að hann hafi hætt afskiptum sínum af J. G.-heildverslun, kt. 560186-1699. Engar skuldbindingar hafi orðið til í sínu nafni vegna téðrar heildverslunar frá 15. október 1991, er hann hugðist taka við rekstri, sbr. tilkynningu til firmaskrár Kópavogs, dagsetta sama dag, sbr. dskj. nr. 9. Vottar séu hinir sömu og á dómskjölum nr. 7 og 8.

Hinn 18. janúar 1993 berist V. G.-heildverslun/Mr. Karl Jónsson, „Statement of the invoices up from 1991“ frá Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika, en þar komi fram yfirlit yfir viðskipti V. G.-heildverslunar, frá því að þau hófust, þar til þeim lauk. Á yfirlitinu komi fram, að blandað sé saman einhverjum öðrum viðskiptum, því að „Total invoices“ séu taldar DM 77.738,58, en

ljóst sé með samlagningu, þ. e. reiknings nr. 20286 frá 30. janúar 1992 til og með reiknings nr. 23240 frá 30. desember 1992, að fjárhæðin sé 48.988,50 DEM, eða eftirfarandi:

Nr. reiknings	Dagsetning	Fjárhæð
20286	30.01. 1992	154,00 DEM
20277	30.01. 1992	1.375,00 DEM
20513	24.02. 1992	15.445,00 DEM
21661	29.05. 1992	12.200, 00 DEM
21914	25.06. 1992	10.686,50 DEM
22133	30.07. 1992	3.988,00 DEM
23000	25.11. 1992	4.600,00 DEM
23240	30.12. 1992	540,00 DEM
Samtals		<u>48.988,50 DEM</u>

Sbr. dskj. nr. 11, fyrri síða.

Á seinni síðu dómskjals nr. 11, „Payments up from 1991“, komi fram, að stefndi hafi greitt 35.145,50 DEM, þ. e. frá 8. október 1991 til 5. janúar 1993, þannig:

Greiðsludagur	Fjárhæð DEM
8. 10. 1991	9.545,50
6. 2. 1992	4.100,00
25. 2. 1992	4.500,00
26. 5. 1992	4.000,00
17. 6. 1992	3.000,00
22. 7. 1992	2.800,00
12. 10. 1992	1.500,00
20. 10. 1992	1.500,00
12. 11. 1992	1.700,00
18. 12. 1992	1.250,00
5. 1. 1993	1.250,00
Samtals	<u>35.145,50</u>

Pegar dskj. nr. 11 hafi borist aðalstefnda, hafi honum brugðið mjög og þóst sjá, að verið væri að blanda saman kröfum vegna dánarbús föður fyrrgreinds Karls Jónssonar. Hann hafi krafist skýringa strax í myndbréfi, dagsettu 23. febrúar 1993, með því að biðja um:

1. Viðskiptayfirlit sitt pr. október 1991.
2. Pantanir frá október 1991 til „dato“.

3. Viðskiptayfirlit sitt pr. febrúar 1993, sbr. dskj. nr. 12.

Hinn 25. febrúar 1993 hafi borist svar á myndbréfi frá Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika við dómskjali nr. 12, sbr. dskj. nr. 13. Í svari sé endurtekinn mismunur, sbr. dskj. nr. 11, sem aðalstefndi kannist ekki við og stafi ekki frá honum. Vakin sé athygli á, að í myndbréfinu segir í þriðju málsgrein: „Dear Fusy, you want to have some informations of your credit account and your orders from October until now. Here are the things you want to know. But would it not be easier for you to get these facts from Karl????“ Umgetinn Karl sé sá hinn sami sem votti dómskjöl nr. 7, 8 og 9 og hafi verið í fyrir-svari fyrir J. G.-heildverslun.

Hinn 16. apríl 1993 mótmælir aðalstefndi, að hann skuldi aðalstefnanda fé, og heldur því fram, að hann eigi innstæðu á sínum viðskiptareikningi, sbr. dskj. nr. 14. Hann bendi jafnframt á, að hann hafi ekki stundað viðskipti við aðalstefnanda í nafni J. G.-heildverslunar og að þau viðskipti séu sér algjörlega óviðkomandi.

Viðbrögð aðalstefnanda hafi verið að hefja könnun í tollvörugeymslunni í Hafnarfirði, en þar um hafi sendingar hans farið, sbr. myndbréf, dags. 3. júní 1993, á dskj. nr. 15.

Hinn 16. febrúar 1993 hafi aðalstefndi ítrekað beiðni um svar frá aðalstefnanda varðandi stöðuna milli aðila og jafnframt óskað eftir leiðbeiningum, hvað gera skuli við „Jera“-vöru, sem hann hafi ekki pantað og var, þegar hann vissi síðast, í tollvörugeymslu, sbr. dskj. nr. 16.

Hinn 17. júní 1993 hafi svar borist frá aðalstefnanda á myndbréfi, þar sem hann telji, að um tvær vikur taki að afla gagna og gefa nákvæm svör, sbr. dskj. nr. 17.

Hinn 25. júlí 1993 hafi borist innheimtubréf frá Kjartani Ragnars hrl. á dskj. nr. 4.

Hinn 6. ágúst 1993 hafi aðalstefndi sent aðalstefnanda ýtarlegt bréf og geri þar nákvæma grein fyrir viðskiptum sínum við aðalstefnanda, þar sem fram komi, að aðalstefnandi skuldi aðalstefnda 242,00 DEM. Frá sendingu þessa bréfs til „dato“ hafi aðalstefnanda ekkert svar borist, og hafi hann því ekki mótmælt efni bréfsins, sbr. dskj. nr. 18.

Sýknukröfu sína styður aðalstefndi því, að hann hafi hafið viðskipti við aðalstefnanda með fyrirframgreiðslu 8. október 1991, að fjárhæð 9.545.50 DEM, sbr. dskj. nr. 11 og 18. Fyrirframgreiðslan hafi þannig orðið inneign aðalstefnda hjá aðalstefnanda þegar í byrjun, og sé fjarri lagi, að aðalstefndi hafi tekið við skuldum.

Aðalstefndi hafi skilvíslega og algjörlega staðið í skilum við aðalstefnanda og ekki skuldað á viðskiptatímabilinu og skuldi honum ekkert nú.

Aðalstefnandi virðist blanda saman viðskiptum sínum við J. G.-heildverslun, sem urðu fyrir 15. október 1991, og viðskiptum sínum við V. G.-heildverslun, sem hófust 8. október 1991 með fyrirframgreiðslu V. G.-heildverslunar, alls 9.545,50 DEM, en aðalstefndi hafi verið upplýstur um, að hún væri skilyrði fyrir því, að viðskipti hæfust. Viðskiptunum hafi lokið með greiðslu aðalstefnda til aðalstefnanda 5. janúar 1993, sbr. dskj. nr. 18 og dskj. nr. 11. Viðskiptatímabil málsaðila hafi því verið rúmt ár, þ. e. frá 8. október 1991 til 5. janúar 1993, sbr. dskj. nr. 11.

Allir reikningar, sem stefnu fylgja, séu stílaðir á V. G.-heildverslun, og sé fjárhæð þeirra 47.459,50 DEM og stafi frá umræddu viðskiptatímabili, sbr. dskj. nr. 1 og 3. Heildarviðskipti aðalstefnda við aðalstefnanda á umræddu viðskiptatímabili hafi verið alls að fjárhæð 48.988,50 DEM, sbr. dskj. nr. 18, og sé mismunur á stefnu 1.529,00 DEM eða reikningur nr. 20286, alls 154,00 DEM, og reikningur nr. 20277, alls 1.375,00 DEM, sbr. dskj. nr. 11 og 18.

Aðalstefndi hafi hvorki fyrr né síðar átt önnur viðskipti við aðalstefnanda en á umræddu viðskiptatímabili.

Greiðslur frá aðalstefnda, V. G.-heildverslun, nemi 35.145,50 DEM, sbr. dskj. nr. 11 og 18.

Aðalstefndi hafi ekki pantað né tekið á móti „Jera“-vörum, að fjárhæð 14.085,00 DEM, sem dragist frá 48.988,00 DEM. Mismunur sé 242,00 (sic) DEM, sem aðalstefnandi skuldi aðalstefnda.

J. G.-heildverslun, sem áður er nefnd, hafi um eitthvert árabíl átt viðskipti við aðalstefnanda, en ljóst sé af dskj. nr. 7, 8 og 9, að aðalstefndi hafi ekki borið né beri neina ábyrgð á þeim, sbr. einnig til hlíðsjónar dskj. nr. 10.

Stefndi reisir dómkröfur sínar í máli þessu á reglum kröfu- og samningsréttar um skuldbindingargildi samninga, einkum um lok kröfuréttinda við greiðslu.

Gagnsök.

Málsástæður gagnstefnanda eru þær, að gagnstefnandi, sem ekki sé viðskiptafróður maður, hafi tekið út vörur frá aðalstefnanda af lager hans í tollvöruheymslunni í Hafnarfirði. Í aðalsök sé yfirlit um þau viðskipti á dskj. nr. 31. Þar komi fram, að gagnstefnandi hafi tekið út vörur fyrir DEM 16.641,65, en greitt gagnstefnda DEM 32.337,00. Viðskipti þessi hafi hafist í október 1991 og lokið í byrjun árs 1993. Gagnstefnanda hafi borist afrit frá Karli Jónssyni nokkrum af reikningi, sem gagnstefndi hafði sent Karli Jónssyni fyrri hluta árs 1993, sbr. dskj. nr. 11 í aðalsök. Samkvæmt því virðist gagnstefnandi við fyrstu sýn standa í töluverðri skuld við gagnstefnda, og hafi honum brugðið mjög við það, því að hann hafi talið sig eiga inni fé hjá gagnstefnda og vilji gjarnan standa í skilum.

Gagnstefnandi hafi krafist skýringa frá gagnstefnda og reikningsyfirlits, er sýndi pantanir og önnur viðskipti hans, til þess að kröfur gagnstefnanda væru studdar einhverjum haldbærum rökum, sbr. dskj. nr. 12, 14, 16 og 18 í aðalsök. Engar skýringar eða reikningsyfirlit, er styðji eða sanni kröfu gagnstefnda, hafi komið fram, og hafi hann ekki fallist á fram lagðar sátta-tillögur.

Með vísun til ofangreinds og 3. mgr. 28. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála sé því þessi málshöfðun nauðsynleg.

Gagnstefna þessi sé svo seint fram komin vegna þess, að gagnstefnandi, sem sé ekki viðskiptafróður maður, hafi ekki haft fullan skilning á viðskiptum sínum við gagnstefnda, svo sem fram komi í aðilaskýrslu hans á dskj. nr. 29 í aðalsök. Aðdragandi viðskipta þeirra, sem málaferli þessi snúist um, hafi ekki orðið fyllilega ljós fyrr en í október 1994 eftir nákvæma eftirgrennslan, m. a. með upplýsingum úr tollvörugeymslunni í Hafnarfirði, og hafi málavextir þá verið glöggir og skilyrði til gagnstefnu loks ljós. Gagnstefna þessi hafi verið tilbúin síðan í október 1994, en birtingu hennar hafi verið frestað að beiðni gagnstefnda, meðan að frekari gagnaöflun fór fram, og sáttargrundvöllur verið kannaður. Aðalsök var tekin fyrir 25. október 1995 og 8. desember 1995, en hafi verið frestað að beiðni gagnstefnda. Til hafi staðið að taka aðalsök fyrir 18. janúar 1995, en var frestað að beiðni gagnstefnda til 23. febrúar 1995. Við fyrirtöku aðalsakar 23. febrúar 1995 hafi lögmaður gagnstefnda neitað að árita stefnu þessa og falla frá stefnufresti, sem hann hafi þó í fyrri þinghöldum fallist á. Gagnstefna þessi hafi verið tilbúin til birtingar frá þinghaldinu 25. október 1995, en birtingu hafi, sem áður segir, verið frestað að beiðni gagnstefnda, vegna þess að birting hennar gæti skaðað sáttaumleitanir. Það verði því ekki metið varnaraðila í aðalsök til vanrækslu, að gagnstefna þessi barst ekki í tæka tíð, sbr. 1., 2. og 3. mgr. 28. gr. laga um meðferð einkamála nr. 91/1991.

Gagnstefndi reisir kröfur sínar í þessu máli á reglum kröfu- og samningsréttar um endurgreiðslu ofborgaðs fjár.

Af hálfu gagnstefnda er vísað til þess, að gagnstefnandi hafi gerst einkaumboðsmaður gagnstefnda á Íslandi í október 1991, sbr. dskj. 7 og 8. Áður hafi Jón Guðmundsson haft þetta einkaumboð, en hann hafi orðið að hætta því á þessum tíma vegna heilsubrests. Frá og með 15. október 1991 hafi gagnstefnandi verið eini aðilinn á Íslandi, sem hafi flutt inn vörur frá gagnstefnda, og hafi staðið þannig út árið 1992 og fram á árið 1993, sbr. bréfaskriftir aðila á dskj. nr. 12, 13, en þó sérstaklega dskj. nr. 18, þar sem segi m. a. á bls. 2, tl. 1, efnislega: „Ég tel mér skylt að greiða alla reikninga samkvæmt pöntunum, sem gerðar eru á árinu 1992, jafnvel þó að þær hafi ekki

verið undirritaðar af mér eða gerðar með samþykki mínu.“ – Allir reikningar í aðalsök séu frá árinu 1992, sbr. stefnu.

Gagnstefnandi hafi tekið við rekstri J. G.-heildverslunar 15. október 1991. Hann hafi tekið við öllum vörum J. G.-heildverslunar, sem verið hafi í tollvörugeymslunni í Hafnarfirði, og einnig vörulager J. G.-heildverslunar, sbr. dskj. nr. 190, þar sem ógreiddir reikningar J. G.-heildverslunar séu færðir yfir á V. G.-heildverslun, sbr. einnig dskj. nr. 191 og 192, þar sem sé að finna allar sölur vegna vöru frá gagnstefnda árin 1991, 1992 og fram á árið 1993. Þessi gögn séu úr tölvubókhaldi gagnstefnanda, sem starfsmaður hans, Kristjana Albertsdóttir, hafi fært og tekið af því afrit á tölvudiskling, áður en gagnstefnandi hafi fengið bókhaldið afhent, sbr. dskj. nr. 193. Gagnstefnandi hafi því undir höndum öll bókhaldsgögn vegna viðskipta sinna við gagnstefnda, en hafi neitað að upplýsa um viðskipti sín við hann á grundvelli bókhaldsins og ýmist haldið því fram, að bókhaldið sé glatað eða svo ófullkomið, að ekki sé á því byggjandi. Þetta sé rangt, því að bókhaldið hafi jafnan verið fært skipulega, og á dskj. nr. 191 og 192 sé að finna yfirlit um sölu stefnda á vörum frá stefnanda árin 1991, 1992 og 1993. Gagnstefnandi hafi ekki einu sinni fengist til að leggja fram útskrift af tékkareikningi sínum nr. 537-26-956 í Íslandsbanka hf., en sá reikningur hafi verið stofnaður gagnert fyrir heildverslun gagnstefnanda með vörur frá gagnstefnda. Þess í stað hafi gagnstefnandi hrúgað inn allra handa gögnum í málið, sem á engan hátt renni stoðum undir þær fullyrðingar gagnstefnanda, að hann sé ekki skuldari reikninga á dskj. nr. 3. Virðist gagnstefnandi með þessu freista þess að þvæla mál þetta, sem í eðli sínu sé einfalt innheimtumál, sem mest og sem lengst. Verði að meta þetta framferði gagnstefnanda í óhag, bæði við ákvörðun málskostnaðar í aðalsök og gagnsök og eins þegar meta skal sannleiksgildi fullyrðinga gagnstefnanda og lögmanns hans og trúverðugleika málatilbúnaðar gagnstefnanda og aðalstefnda.

Samkvæmt greinargerð í aðalsök á dskj. nr. 5 á bls. nr. 3 sé við það miðað, að viðskipti málsaðila hafi staðið frá 8. október 1991 til 5. janúar 1993 og að gagnstefnandi eigi að greiða alla reikninga fyrir það tímabil. Jafnframt er vísað til þess, að greiðslur, að fjárhæð DEM 9.545,50 og DEM 4.100, sjá yfirlit á dskj. nr. 5, bls. 4-5, hafi verið fyrirframgreiðsla gagnstefnanda upp í vörupantanir frá gagnstefnda. Þetta sé rangt, sbr. dskj. nr. 194 og 195, þar sem fram komi, að þessar greiðslur séu fyrir vörur í tollvörugeymslu, þ. e. vörur, sem gagnstefnandi hafi tekið við frá J. G.-heildverslun. Eins og fram komi á dskj. nr. 26, 27 og 28, hafi gagnstefnandi leyst út þessar vörur á árunum 1991 og 1992 í nafni V. G.-heildverslunar og undirritað aðflutningsskýrslur eigin hendi. Greiðsla, að fjárhæð DEM 9.545,50, sé ekki einu sinni

í nafni gagnstefnanda, heldur J. G.-heildverslunar. Í gagnsök og „framhaldsgreinargerð“ á dskj. nr. 29 sé þessu skyndilega snúið við, þannig, að gagnstefnandi eigi nú aldrei að hafa átt viðskipti við gagnstefnda, heldur eigi gagnstefndi að hafa haldið lager í tollvörugeymslunni í Hafnarfirði, sem eigi að hafa verið gagnstefnanda óviðkomandi nema það, sem lögmaður gagnstefnanda hafi tekið saman í tilefni gagnsakarinnar. Sé þessi málatilbúnaður með þeim endemum, sbr. dskj. nr. 18, sem áður hafi verið vísað til, að til greina hljóti að koma, hvort ekki eigi að krefjast opinberrar rannsóknar á framferði gagnstefnanda og umboðsmanns hans í þessu máli, m. a. með vísan til 142. gr. almennra hegningarlaga. Sé þessum málsástæðum og málsatvikum öllum í „framhaldsgreinargerð“ gagnstefnanda á dskj. nr. 18 mótmælt sem hreinni fjarstæðu, og verði ekki annað séð en vísitandi sé hallað réttu máli í því skyni að losna undan lögmatum greiðsluskuldbindingum vegna viðskipta, sem þegar hafi farið fram og gagnstefndi hafi efnt að öllu leyti, sbr. dskj. nr. 5 og dskj. nr. 18. Að íslenskum lögum sé slíkt framferði refsivert.

Aðalkröfu sína um frávísun styður gagnstefndi þeim rökum, að skv. 2. mgr. 28. gr. laga nr. 91/1991 eigi að vísa máli þessu frá dómi. 3. mgr. eigi ekki við í málinu, en gagnsök sé þingfest 15. mars 1995, en aðalsök 19. apríl 1994. Bent sé á, að gagnstefnandi hafi haft lögmann sér til aðstoðar frá þingfestingu aðalsakar og reyndar áður, en fram sé komið, að það sé lögmaður gagnstefnanda, sem riti bréf á dskj. nr. 12, 13 og 18, en gagnstefnandi virðist ekki hafa gott vald á ensku.

Varakröfu sína reisir gagnstefndi á sömu málsrökum og aðalkröfu, sbr. og það, sem að framan er rakið. Gagnstefnandi skuldi gagnstefnda stefnu-fjárhæð vegna viðskipta málsaðila á árunum 1991 og 1992 og þá einnig vegna „Jera“-vöru, sem gagnstefnandi hafi pantað frá gagnstefnda og hafi m. a. haft sérstaka kynningu á hér á landi árið 1992. Greiðslur, að fjárhæð DEM 9.945,50 og DEM 4.100,00, hafi ekki verið fyrirframgreiðslur, heldur greiðslur fyrir vörur í tollvörugeymslu, sbr. dskj. nr. 194 og 195, sem gagnstefnandi hafi tekið við frá J. G.-heildverslun og selt síðan og notið arðsins af. Gagnstefnandi skuldi gagnstefnda DEM 36.843,08 vegna þessara viðskipta, og sé því vitaskuld ekki um að ræða neina skuld gagnstefnda við gagnstefnanda.

Niðurstæða.

Aðalsök.

Aðalstefnandi styður kröfur sínar sex reikningum, sem óumdeilt er, að allir eru stílaðir á V. G.-heildverslun, einkafyrirtæki aðalstefnda, samtals að

fjárhæð 36.843,08 þýsk mörk. Þá hefur jafnframt verið lagt fram á dskj. nr. 11 yfirlit yfir þau viðskipti, sem aðalstefnandi telur sig hafa átt við aðalstefnda, og eru þar tilgreindir reikningar og innborganir.

Aðalstefndi heldur því fram, að viðskiptatímabil málsaðila hafi staðið frá 8. október 1991 til 5. janúar 1993, og eru umstefndir reikningar allir frá þeim tíma.

Óumdeilt er, sbr. dskj. nr. 11, að aðalstefndi greiddi aðalstefnanda 35.145,00 þýsk mörk á viðskiptatímabilinu. Ágreiningur stendur hins vegar um það, til greiðslu á hvaða reikningum innborganir eru. Aðalstefnandi heldur því fram, að reikningur, að fjárhæð 23.000,00 þýsk mörk, sem upphaflega var stílaður á J. G.-heildverslun, hafi verið skuldfærður á aðalstefnda, þar sem hann hafi tekið við þessum vörum og leyst þær sjálfur úr tollvörugeymslu. Af hálfu aðalstefnda er því algerlega mótmælt, að svo hafi verið, og vísað til yfirlýsingar aðalstefnda til firmaskrár Kópavogs á dskj. nr. 7, en þar segir, að allar skuldbindingar í nafni J. G.-heildverslunar og fyrri eigenda séu aðalstefnda óviðkomandi, og gildi ábyrgð hans aðeins frá og með 15. október 1991. Þá heldur aðalstefndi því jafnframt fram, að greiðslur þær, er hann innti af hendi til aðalstefnanda 8. október 1991, 9.545,50 þýsk mörk, og 6. febrúar 1992, 4.100,00 þýsk mörk, hafi verið fyrirframgreiðslur upp í væntanleg viðskipti.

Í bréfi aðalstefnda til aðalstefnanda á dskj. nr. 18 eru taldar upp pantanir frá V. G.-heildverslun, og er þar viðurkennt, að V. G.-heildverslun hafi pantað vörur samkvæmt umstefndum reikningum að undanskildum „Jera“-vörum fyrir 14.085,00 þýsk mörk, eins og þar greinir.

Aðalstefndi hefur ekki komið fyrir dóm til skýrslugjafar, en hefur lagt fram skriflega aðilaskýrslu. Vitnaskýrslur hafa gefið Karl Jónsson, sem aðstoðaði aðalstefnda í viðskiptum hans við aðalstefnanda, og Kristjana Albertsdóttir, sem var sölukona á vegum V. G.-heildverslunar.

Í aðilaskýrslu aðalstefnda kemur fram, að hann kynntist vitninu Karli Jónssyni og föður hans, Jóni Guðmundssyni, á ferðalagi fyrir nokkrum árum, en Jón rak heildverslun undir nafninu J. G.-heildverslun. Skömmu áður en Jón lést, tók aðalstefndi við nafni J. G.-heildverslunar. Hins vegar kveðst hann aldrei hafa tekið á sig neinar skuldbindingar eða hafið rekstur undir þessu nafni. Hann hafi fengið virðisaukaskattsnúmer í nóvember 1991 á eigið nafn og hafið rekstur sinn þannig. Þá segir í aðilaskýrslu aðalstefnda: „Karl aðstoðaði mig og annaðist m. a. samskipti við Dr. Bruhn, og ég treysti honum algerlega. Hann annaðist greiðslur, innheimtur og annað, vegna þess að ég bjóst við því, að við myndum byrja rekstur saman og að hann legði fram fé í fyrirtækið. Kristjana Albertsdóttir, sem hafði unnið

fyrir heildverslun Jóns, föður Karls, fór að vinna á mínum vegum og tók út vörur og seldi. Ég treysti Karli alveg og skrifaði m. a. undir óútfylltar ávísanir fyrir hann, sem hann sagði mér, að væru fyrir greiðslum á tilteknum kostnaði. Ég sé það núna, að ég hef treyst Karli of mikið, og tel hann hafa blekkt mig.“ Í aðilaskýrslunni segir jafnframt, að Karl hafi sagt aðalstefnda, að hann þyrfti að greiða aðalstefnanda fyrirframgreiðslu til þess að fá vörur. Þá kemur þar fram, að aðalstefndi hafi aldrei pantað neitt sjálfur né flutt inn, heldur hafi hann bara farið í tollvörugeymsluna í Hafnarfirði og tekið út vörur, og er því jafnframt haldið fram, að Dr. Bruhn hafi átt lager í tollvörugeymslunni í Hafnarfirði, sem margir hafi gengið í og tekið út vörur. Tollvörugeymslan hafi verið eins konar verslunarútibú fyrir Dr. Bruhn.

Samkvæmt framburði vitnisins Karls Jónssonar fyrir dómi aðstoðaði hann aðalstefnda við að panta vörur fyrir V. G.-heildverslun og sá um öll bréfaskipti við aðalstefnanda. Vitnið Kristjana Albertsdóttir bar fyrir dómi, að hún hefði aldrei starfað fyrir J. G.-heildverslun, eins og aðalstefndi heldur fram í aðilaskýrslu sinni. Hún kvað aðalstefnda hafa ráðið sig til þess að markaðssetja og selja vörur fyrir V. G.-heildverslun. Jafnframt hafi hún innheimt reikninga. Bæði Karl og Kristjana báru, að það, sem þau gerðu á vegum V. G.-heildverslunar, hafi verið gert í fullu samráði við aðalstefnda.

Samkvæmt yfirliti aðalstefnanda á dskj. nr. 11 voru af hálfu aðalstefnda greidd 9.545,50 þýsk mörk 8. október 1991 og 4.100,00 þýsk mörk 6. febrúar 1992, og er það óumdeilt. Aðalstefnandi heldur því fram, eins og áður greinir, að um hafi verið að ræða greiðslur upp í reikning, að fjárhæð 23.000,00 þýsk mörk, sem upphaflega hafi verið skrifaður á J. G.-heildverslun, en skuldfærður á aðalstefnda, þar sem hann hafi tekið við þessum vörum og leyst úr tollvörugeymslu.

Eins og áður greinir, fól aðalstefndi Karli Jónssyni öll samskipti við aðalstefnanda og treysti honum algerlega, eins og segir í aðilaskýrslu hans. Verður því að líta svo á, að Karl hafi gagnvart aðalstefnanda starfað í umboði aðalstefnda. Hafi Karl í viðskiptum við aðalstefnanda farið út fyrir umboð sitt eða brugðist því trausti, sem aðalstefndi sýndi honum. Eins og aðalstefndi heldur fram, getur það ekki talist á ábyrgð aðalstefnanda.

Gjaldeyrisumsóknir á dskj. nr. 194 og 195 vegna framangreindra greiðslna eru undirritaðar af Karli Jónssyni annars vegar vegna J. G.-heildverslunar og hins vegar vegna V. G.-heildverslunar. Enda þótt umsókn á dskj. nr. 194 hafi verið gerð í nafni J. G.-heildverslunar, er óumdeilt, að greiðslan var frá aðalstefnda, sbr. dskj. nr. 18. Umræddar gjaldeyrisumsóknir bera með sér að vera til komnar vegna vöru, sem tekin var úr tollvörugeymslu. Pykja þessi gögn svo og framburður Karls og Kristjönu styðja framangreinda full-

yrðingu aðalstefnanda, að aðalstefndi hafi tekið við vörum skv. reikningi, dags. 21. maí 1991, að fjárhæð 23.000,00 þýsk mörk, sbr. yfirlit á dskj. nr. 11, en þau báru fyrir dómi, að vörur, er tilheyrðu J. G.-heildverslun, hafi verið seldar á vegum V. G.-heildverslunar og andvirði vörunnar lagt inn á reikning V. G.-heildverslunar. Ekkert hefur hins vegar komið fram í málinu, er styður þá fullyrðingu aðalstefnda, að um fyrirframgreiðslu hafi verið að ræða, og telst það ósannað.

Aðalstefndi heldur því fram, að hann hafi hvorki pantað né tekið á móti „Jera“-vörum, að fjárhæð 14.085 þýsk mörk. Af málalilbúnaði hans verður hins vegar ekki ráðið annað en viðurkennt sé af hans hálfu, sbr. bréf á dskj. nr. 18, að aðrar vörur skv. umstefndum reikningum hafi verið pantaðar af hálfu V. G.-heildverslunar. Vitnin Karl Jónsson og Kristjana Albertsdóttir báru bæði fyrir dómi, að reikningar á dskj. 3 væru reikningar fyrir vörur, er pantaðar hefðu verið í nafni V. G.-heildverslunar, og að vörur þessarar tegundar hefðu verið seldar á vegum heildverslunarinnar. Jafnframt kom fram í framburði þeirra, að tveggja daga kynning hefði verið haldin á þessum vörum á vegum V. G.-heildverslunar.

Enda þótt aðalstefndi hafi ekki sjálfur pantað þær vörur, er um ræðir, liggur fyrir, sbr. það, sem áður er rakið, að hann fól Karli Jónssyni að annast samskipti við stefnanda, bréfaskriftir og pantanir. Með hliðsjón af framburði Karls og Kristjönu þykir sýnt fram á, að umræddar vörur hafi verið pantaðar af hálfu V. G.-heildverslunar. Gegn andmælum aðalstefnanda þykir aðalstefndi ekki hafa sýnt fram á, eins og kemur fram í bréfi á dskj. nr. 18, að hann hafi í viðskiptum sínum við aðalstefnanda einungis verið skuldbundinn að greiða fyrir þær vörur, er hann leysti úr tollvörugeymslu. Þá hefur ekkert það komið fram í málinu, er styður þær fullyrðingar aðalstefnda, að aðrir en hann hafi á umræddu tímabili átt viðskipti við aðalstefnanda og leyst út vörur í tollvörugeymslunni í Hafnarfirði.

Reikningar fyrir umræddar „Jera“-vörur eru dagsettir í júní og júlí 1992. Ekki liggur fyrir, að aðalstefndi hafi haft uppi mótmæli gegn umræddum reikningum fyrr en í apríl 1993.

Þegar framangreind atriði eru virt, þykir aðalstefnandi hafa sýnt fram á, að aðalstefndi standi í skuld við hann, sem nemur umstefndri fjárhæð, og eru kröfur hans því teknar til greina að öðru leyti en því, að vextir dæmast eins og greinir í dómsorði.

Gagnsök.

Mál þetta var þingfest 19. apríl 1994. Gagnstefna var þingfest 7. mars 1995, tæpu ári eftir þingfestingu aðalsakar. Samkvæmt 2. mgr. 28. gr. laga nr. 91/1991 verður að höfða gagnsök innan mánaðar frá þingfestingu aðal-

sakar. Gagnstefnandi og aðalstefndi hefur ekki sýnt fram á, að skilyrði 3. mgr. 28. gr. sömu laga séu fyrir hendi, og ber því þegar af þeim sökum að taka til greina kröfu gagnstefnda og vísa gagnsök frá dómi.

Málskostnaður í aðalsök og gagnsök er ákveðinn í einu lagi. Eftir niðurstöðu málsins ber aðalstefnda og gagnstefnanda að greiða aðalstefnanda og gagnstefnda 250.000 kr. í málskostnað, og er þá ekki tekið tillit til virðisaukaskatts.

Kristjana Jónsdóttir héraðsdómari kvað upp dóm þennan.

D ó m s o r ð:

Í aðalsök greiði aðalstefndi, Vigfús Guðbrandsson, aðalstefnanda, Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika, 36.843,08 þýsk mörk með dráttarvöxtum skv. III. kafla laga nr. 25/1987 af 4.828,50 þýskum mörkum frá 24. febrúar 1992 til 29. maí 1992, af 17.028,50 þýskum mörkum frá 29. maí 1992 til 25. júní 1992, af 27.715,00 þýskum mörkum frá 25. júní 1992 til 30. júlí 1992, af 31.703,00 þýskum mörkum frá 30. júlí 1992 til 25. nóvember 1992, af 36.303,00 þýskum mörkum frá 25. nóvember 1992 til 30. desember 1992, en af 36.843,08 þýskum mörkum frá 30. desember 1992 til greiðsludags.

Gagnsök er vísað frá dómi.

Aðalstefndi og gagnstefnandi greiði aðalstefnanda og gagnstefnda 250.000 kr. í málskostnað í aðalsök og gagnsök.
